

**НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П.І.ЧАЙКОВСЬКОГО**

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИКИ**

КИЇВ – 2019

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ:

Перший (бакалаврський)
Другий (магістерський)
Третій (освітньо-науковий та освітньо-творчий,
асистентура-стажування)

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ:

«Бакалавр»
«Магістр»
«Доктор філософії»
«Доктор мистецтва»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ:

02 «Культура і мистецтво»
03 «Гуманітарні науки»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ:

025 «Музичне мистецтво»
026 «Сценічне мистецтво»
034 «Культурологія»

Розробники:

В.О.Бондарчук – проректор з навчальної роботи, доктор мистецтвознавства,
в.о.професора.

Т.О.Кривошея – доктор культурології, в.о. професора.

Схвалено Науково-методичною радою НМАУ імені П. І. Чайковського.

Протокол №1 від 27 грудня 2018 року

ВСТУП

Наскрізна програма практики – це основний навчально-методичний документ, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практик, підведення їх підсумків і містить рекомендації щодо видів і форм контролю рівня знань, умінь і навичок, яких здобувачі мають набути під час проходження кожного виду практики за кожним освітнім ступенем, спеціальністю та спеціалізацією.

Зміст наскрізної програми практики включає програми всіх етапів практичного навчання.

Практика здобувачів є невід’ємною складовою підготовки фахівців з вищою освітою. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами за час навчання, набуття й удосконалення практичних навичок та умінь.

Наскрізна програма практики розроблена на основі «Положення про організацію освітнього процесу в НМАУ», «Положення про організацію проходження практик здобувачами», а також відповідно до навчального плану підготовки фахівців, затвердженого Міністерством освіти і науки України.

Мета і зміст практики.

Мета і зміст практики визначені освітньо-професійною (науковою) програмою та робочими програмами дисциплін професійної підготовки.

Наскрізна програма практики містить матеріали робочих програм кожного виду практики здобувачів, що складаються з таких розділів:

1. мета, завдання практики;
2. основний зміст практики (перелік основних завдань);
3. критерії оцінювання;
4. перелік документів, які повинні здати здобувачі після закінчення практики.

Основною метою практики є оволодіння здобувачами сучасними методами і формами організації праці у культурно-мистецькій та науковій сферах, формування вмій і надбання практичних навичок самостійного виконання професійних завдань, їх застосування у відповідній галузі.

Практика передбачає безперервність та послідовність її проведення, органічне поєднання з практичними заняттями, для отримання здобувачами достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до освітніх ступенів «Бакалавр» та «Магістр».

Предмет - процес вдосконалення індивідуальної фахової майстерності в контексті сучасних мистецьких тенденцій.

Мета - вдосконалення практичних навичок та професійних компетенцій в контексті здобуття кваліфікації за кожним ступенем освіти, спеціальністю та спеціалізацією.

Завдання:

- навчити здобувачів особливостям концертно-виконавської практики, громадської та культурно-мистецької діяльності з урахування їх спеціальності та спеціалізації;
- сприяти опануванню фахових навичок та методикою їх практичного застосування;
- сформувати навички практичного застосування теоретичних знань;
- визначення індивідуального стилю здобувача в контексті проходження практики;
- сприяти підвищенню рівня музичної та загально-естетичної ерудиції;
- формувати навички роботи здобувача з різними виконавськими формами;
- сприяти засвоєнню здобувачами необхідних знань з ведення нормативної документації;
- підвищення кваліфікації здобувача в процесі безпосередньої роботи в концертній організації чи іншій установі;
- навчити здобувачів формувати об'єктивні критерії в оцінці рівня їх практичної підготовки до самостійної виконавської роботи.

У результаті проходження практики здобувач **повинен знати:**

1. тенденції соціокультурних процесів і явищ у житті суспільства, демонстрацію громадянської позиції, інтегрованості та мобільності в сучасному співтоваристві.
2. принципи взаємодії з іншими людьми незалежно від їх походження, ментальності, особливостей культури; механізми мотивації їх на досягнення спільних цілей; методи конструктивного вирішення конфліктних ситуацій у колективі.
3. правила літературного, ділового публічного й наукового мовлення, порядок створення та редагування текстів професійного призначення.
4. принципи визначення цілей, постановки задач, вибору оптимальних шляхів їх досягнення.
5. правила пошуку і прийняття оптимальних організаційно-управлінських рішень у нестандартних ситуаціях;
6. сучасні виклики в соціокультурних реаліях розвитку суспільства;
7. системні поняття в галузі теорії та історії музичного мистецтва, їх взаємодією;
8. правила науково-дослідницької роботи з літературними, іконографічними джерелами, їх опрацювання та практичного застосування;
9. прийоми педагогічної роботи з підвищення виконавської майстерності, збагачення методології викладання фахових дисциплін в середніх та вищих мистецьких навчальних закладах новітніми технологіями в освітній сфері.

Повинен вміти:

1. самостійно опанувати, переосмислювати та самовдосконалювати знання та вміння для професійної мобільності на ринку праці.
2. ефективно співпрацювати в інтернаціональному колективі в якості керівника або учасника мистецького процесу;

3. визначати проблемні ситуації, критично й адекватно їх оцінювати;
4. приймати обґрунтовані рішення для розв'язання конфліктних ситуацій та впроваджувати визначені результати у сферу виробничої діяльності.
5. Формувати комунікативний простір у професійній сфері;
6. Розвивати та поглиблювати знання іноземної мови в контексті міжнародної співпраці;
7. Вдосконалювати організацію на наукових засадах власної професійної діяльності, розширювати сферу самостійного аналізу і оцінювання його результатів, здійснювати пошук та експерименти у сфері художньої творчості з урахуванням новітніх досягнень у галузі мистецтвознавства.
8. Оперувати правовими та економічними нормами менеджменту в галузі культури і мистецтва, застосувати їх у власній організаційно-управлінській діяльності при вирішенні нестандартних ситуацій.
9. аналізувати сучасні тенденції соціокультурного розвитку суспільства країни та світу, його інкультурації;
10. орієнтуватися у творчому доробку видатних майстрів національного та зарубіжного музичного простору, творчо переосмислювати і оригінально використовувати їх методи і прийоми у власній діяльності;
- 8 Використовувати особистісні здібності у художньому сприйнятті дійсності, їх практичної реалізації;
- 9 Застосовувати педагогічних прийомів з підвищення виконавської майстерності;
- 10 Використовувати методологію, новітні технології в освітній сфері у викладанні фахових дисциплін в середніх та вищих мистецьких навчальних закладах.

Методи навчання

Педагогічні:

- вербальний: пояснення, коментарі, обговорення;
- наочний: плани, графіки, ілюстрації;
- аналітичний: робота з літературою, аудіо-відеоматеріалами;
- проблемний: визначення і вирішення проблемної ситуації;
- ігровий: ігрове моделювання ділових ігор.

Мистецтвознавчі:

- історико-типологічний;
- історико-стильової реконструкції;
- жанровий;
- стилістичний;
- інтерпретаційний.

Випускаючі кафедри вносять практики у навчальні плани для кожної спеціальності та спеціалізації із зазначенням їх форми, термінів проведення та форми підсумкового контролю.

Методи контролю

Поточний (міжсесійний) контроль:

- вербальний: співбесіда, обговорення;
- аналітичний: текстовий аналіз самостійної роботи;
- практичний: участь у доопрацюванні творчої роботи;

Підсумковий контроль:

- вербальний: захист пакету документів з «Виробничої практики»;
- практичний: участь у проведенні вистави, концертного заходу, уроку тощо.

Оцінювання результатів проходження практики й підготовки та захисту звіту з практики

Оцінювання результатів набуття навичок та практичних умінь під час проходження практики відбувається за 100-бальною шкалою.

6.4. Оцінка результатів проходження практики складається з:

- 1) якісної оцінки керівником практики набутих на продемонстрованих практикантом професійних навичок та умінь (у формі письмового відгуку без балової оцінки);
- 2) оцінки презентації здобувачем результатів проходження практики (у формі рішення комісії із захисту результатів проходження практики із обов'язковою баловою оцінкою).

6.5. Оцінка результатів проходження практики зазначається у відомості за підписами керівника практики від кафедри і членів комісії, створеної для проведення захисту практики. Загальна оцінка звіту з практики фіксується у відповідній відомості обліку успішності (протоколи засідання відповідної комісії).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	За шкалою ECTS	За національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно
1-34	F	

Критерії оцінювання знань здобувачів

90–100–А– відмінно вичерпна і розгорнута відповідь на обґрунтування пакету документів з практики з аналізом сучасних літературних джерел, посиленням на інноваційні технології, досвід провідних вітчизняних і

зарубіжних митців. Демонстрація високого рівня виконання практичних завдань, особистий творчий внесок.

82–89–В– добре ґрунтовна відповідь на обґрунтування пакету документів з практики з аналізом літературних джерел, творчого доробку провідних митців. Демонстрація якісного рівня виконання практичних завдань.

74–81–С– добре повна відповідь на обґрунтування пакету документів з практики з посиланням на літературні джерела, творчий доробок провідних митців. Демонстрація достатнього рівня виконання практичних завдань.

64–73–D– задовільно відповідь на обґрунтування пакету документів з практики в необхідному обсязі без посилань на літературні джерела, творчий доробок митців, окремі неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація посереднього рівня виконання практичних завдань.

60–63–E– задовільно відповідь на обґрунтування пакету документів з практики в мінімально допустимому обсязі, значні неточності, їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація граничного рівня виконання практичних завдань.

35–59–FX– незадовільно відповідь на обґрунтування пакету документів з практики в недостатньому обсязі, грубі помилки, неспроможність їх виправлення за допомогою викладача. Демонстрація низького рівня виконання практичних завдань.

Семестр і строки проходження практик у навчальному році визначаються графіком навчального процесу НМАУ і робочим навчальним планом.

Навчально-методичне забезпечення і керівництво практикою, а також виконання програми практики забезпечує випускаюча кафедра.

Випускаюча кафедра виконує такі роботи:

1. розробляє наскрізну програму практики;
2. розробляє робочі програми з кожного виду практики;
3. розробляє і затверджує перелік індивідуальних завдань з методичними рекомендаціями щодо їх виконання на кожен вид практик;
4. вдосконалює комплекс методичного забезпечення організації практичного навчання;
5. визначає керівників практики від кафедри;
6. формує комісію з прийому звітів з практик і організовує їх роботу;
7. проводить підсумкові конференції про результати практики здобувачів, заслуховує звіти керівників практики про проведену роботу, розробляє заходи щодо удосконалення проведення практик;
8. завідувач та викладачі випускаючої кафедри, разом з деканом факультету, вивчаючи тенденції ринку праці формують угоди з концертними та культурно-мистецькими установами з метою найбільш ефективного використання їх як баз практики здобувачів.

Наскрізна програма практики здобувачів є основним документом, який регламентує мету, зміст і послідовність проведення кожного виду практики здобувачів на визначених базах практики, підведення підсумків практики здобувачів. На основі наскрізної програми практики щорічно розробляють або перезатверджують робочі програми з кожного виду практики здобувачів.

Наскрізна програма практики є основою для складання робочих програм практик.

Робочі програми практики повинні містити такі основні розділи:

1. вступ;
2. мета та завдання практики;
3. зміст практики;
4. індивідуальні завдання;
5. форми і методи контролю;
6. вимоги до звіту про практику;
7. критерії оцінювання;
8. підведення підсумків практики;
9. методичні рекомендації;
10. перелік рекомендованих джерел.

Завданням практики є ознайомлення здобувачів зі специфікою майбутньої професії, формування професійних умінь і навичок із загально професійних та спеціальних дисциплін.

В процесі проходження практик доцільно, щоб здобувачі побували на різних базах практик і ознайомилися з різними формами та методами роботи.

Після проходження всіх видів практик здобувач повинен здобути вміння, знання і навички в мистецькій галузі, а також організаційної роботи в колективі.

План проходження практики, що є доповненням до робочої програми, складають не пізніше, ніж за 2 місяці до початку практики керівником від НМАУ і узгоджують з керівником від організації, до якої направлений здобувач для проходження практики.

Форма підсумкового контролю проходження кожного виду практики встановлюється робочою програмою практики з урахуванням вимог державного стандарту та ОП.

Форма, зміст і вид звітності здобувачів про проходження практики визначається робочою програмою з дотриманням відповідних стандартів щодо оформлення такої документації. Рейтингову оцінку (диференційований залік) з практики враховують при підведенні підсумків загальної успішності здобувачів.

Організація проведення практик.

Практику здобувачі проходять на базах практики, які відповідають вимогам програми.

Для проходження практики здобувачів направляють в установи та організації, у яких працюють кваліфіковані та досвідчені спеціалісти.

В окремих випадках, коли підготовка фахівців здійснюється на замовлення юридичних чи фізичних осіб, бази практики забезпечуються замовниками або вищим навчальним закладом, що визначається умовами угоди (контракту) на підготовку фахівця.

Період і тривалість практики визначають затвердженими робочим навчальним планом спеціальності та програмою, які розроблені кафедрами.

Загальне керівництво практикою від НМАУ здійснюють провідні викладачі кафедри.

До початку проходження практики працівники повинні ознайомити здобувачів зі специфічними вимогами охорони праці, санітарії, правилами пожежної безпеки і внутрішнього розпорядку.

Здобувачі проходять практику на основі договорів укладених з підприємствами-базами практики.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль за практикою покладається на керівника випускової кафедри, а навчально-методичне керівництво з виконання програми практики забезпечує випускова кафедра.

На кожному етапі проходження практики здобувач виконує окрему роботу. Самостійна робота здобувачів є основною умовою проходження практики.

Безперервна системна послідовність базової підготовки фахівця.

Практика є невід'ємною складовою формування фахових компетентностей здобувача вищої освіти. Вона представлена окремим блоком у структурі навчальних планів Академії і входить до переліку їх нормативної частини.

Представлені навчальні плани забезпечують здійснення важливого ланцюга дидактики – єдність теорії та практики. Зміст навчальних планів ґрунтується на послідовності та паралельності теоретичного та практичного навчання.

Наближення практичної діяльності здобувачів до умов реального виробництва

Власний навчально-виробничий комплекс НМАУ забезпечує впровадження основних видів практики: виконавської та педагогічної. До баз практики Академії входять: навчальні оркестри - симфонічний, духовий, камерний, народних інструментів; капела бандуристів, ансамблі баяністів-акордеоністів, домристів, балалаєчників; студентський хор, 2 камерні хори; творчий комплекс Оперної студії, навчальні ансамблі, школа-студія сектору практики.

Зміст всіх видів практики визначається програмами, що розроблені кафедрами згідно з загальними навчальними планами Академії. Організація практики та контроль за її проведенням здійснюється у тісній співпраці сектору виробничої практики з консультантами від кафедр Академії.

З метою ефективного впровадження основних видів практики сектор практики укладає угоди з навчальними мистецькими закладами та концертними установами м. Києва.

Педагогічна практика спеціальності «фортепіано», «орган» впроваджується в школі сектору практики та КССМШ ім. М.В.Лисенка, виконавська практика здобувачів впроваджується в концертах фахових класів, постійно діючих проектах фортепіанного факультету: вечори фортепіанного мистецтва (галерея Pete-Art-Tauers), цикл концертів «Мистецтво гри з оркестром» (Великий зал НМАУ), цикл «Шедеври ХХ століття (Малий зал НМАУ), цикл «Творча майстерня інтерпретації сучасної музики» (Малий зал НМАУ), цикл «Сузір'я талантів фортепіано (концерти лауреатів конкурсів)» (Великий зал НМАУ). Концертмейстерська практика здійснюється у концертах сектору практики (музичні школи) та творчих проектах кафедр Академії.

Педагогічна практика спеціалізації «оркестрові струнні інструменти» впроваджується в школі сектору практики НМАУ, КССМШ ім. М.В.Лисенка, Київському інституті музики ім. Р.М.Глієра, ДМШ №1. Виконавська практика впроваджується у концертах сектору практики (музичні школи м. Києва), концертах фахових класів, концертних виступах у складі кафедральних ансамблів, підготовці до участі у всеукраїнських та міжнародних конкурсах.

Для проходження педагогічної практики спеціалізації «оркестрові духові та ударні інструменти» укладено угоди з КССМШ ім. М.В.Лисенка, Київським інститутом музики ім. Р.М.Глієра. Виконавська практика впроваджується у постійно діючих концертах, що відбуваються у Київській дитячій академії мистецтв, музеї Марії Заньковецької, кафедральних концертах НМАУ.

Виробнича практика спеціалізації «музична режисура» зосереджена в Оперній студії. Для ефективного впровадження виробничої практики укладено окремі угоди з Київським національним академічним театром опери та балету ім. Т.Г.Шевченка, Київським національним академічним театром оперети, Національним драматичним театром імені І.Франка, Національною філармонією України. Педагогічна практика спеціалізації «музична режисура» впроваджується на базі фахових класів кафедри.

Виконавська практика спеціалізацій «оперний спів» та «камерний спів» впроваджується в Академії (концерти фахових класів, творчі проекти Академії), у концертах, що відбуваються на базах практики - Київській дитячій академії мистецтв, музеї українського декоративного мистецтва, літературно-меморіальному Будинку-музею Т.Г.Шевченка, Національному музеї літератури. Педагогічна практика зазначених спеціалізацій впроваджується у школі сектору практики НМАУ.

Проходження практики здобувачів спеціалізації «оперно-симфонічне диригування» (робота з симфонічним оркестром, практика в оперному театрі) відбувається в симфонічному оркестрі НМАУ та оперній студії НМАУ. Для цієї спеціалізації укладено угоди з Київським національним академічним театром опери та балету ім. Т.Г.Шевченка та Національною філармонією

України. Проходження педагогічної практики здобувачів відбувається у фахових класах кафедри.

Проходження педагогічної з музично-теоретичних дисциплін та лекторської практики спеціалізації «музикознавство», «композиція» відбувається у школі сектору практики НМАУ. Лекторська практика впроваджується у музичних школах м. Києва.

Для проходження практики спеціалізації «музична культурологія» (практика «Музично-просвітницької діяльності», практика «По організації культурно-масових заходів») укладено угоду з Київським інститутом музики ім. Р.М. Глієра.

Педагогічна практика здобувачів спеціалізації «бандура», «народні інструменти», «баян, акордеон» впроваджується у школі сектору практики НМАУ. Виконавська практика впроваджується у концертах фахових класів, у постійно діючих проектах (Grand accordion), підготовці та участі здобувачів до всеукраїнських та міжнародних конкурсів.

Виконавська практика спеціалізації «хорове диригування» впроваджується у Національній академічній капелі «Думка», кафедральних камерних хорах, хорі сектору практики НМАУ, храмових хорах м. Києва та Київської області. Педагогічна практика проходить на базі фахових класів кафедри хорового диригування.

З метою якісного впровадження виконавської практики здобувачів Академії залучаються до масштабних міжнародних проектів – Міжнародного музичного фестивалю «Vivat-Academia» «Київ-Музик-Фест» тощо.

Інформація про проходження виконавської та педагогічної практики фіксується в журналах з практики. Проходження інших видів практики фіксується у звітах здобувачів НМАУ, які подаються до сектору практики наприкінці навчального року. До звітів додаються методично-тематичні розробки здобувачів, виконані під час проходження практики.

Максимальне наближення здобувачів до реальних умов праці – важливий фактор формування майбутніх викладачів. Сектор практики здійснює організацію діяльності школи-студії сектору практики (у школі-студії навчаються 50 учнів віком від 7 до 16 років), набір дітей, планування роботи школи-студії; узгодження навчального процесу школи-студії з програмами педагогічної практики здобувачів НМАУ; здійснення контролю щодо якості оформлення та заповнення журналів практикантами; проведення звітних концертів учнів, підтримка зв'язку з викладачами курсів методик на факультетах Академії, організацію концертів здобувачів НМАУ в музичних школах, закладах освіти, музейних установ та культурно-просвітницьких центрах міста Києва.

Згідно з навчальними планами Академії діє система виробничої практики. Апробація та закріплення професійних і теоретичних знань у практичній діяльності відбувається на постійних базах практики.

База педагогічної практики – школа-студія при Національній музичній академії України імені П.І. Чайковського. В школі-студії навчається

біля 100 учнів. Така форма організації педагогічної практики сприяє якісно новому рівню практичної діяльності здобувачів.

Школа-студія забезпечує:

- проходження відповідних видів практичної діяльності здобувачів, що передбачені навчальними планами Академії у повному обсязі;
- естетичне виховання зростаючого покоління, що сприймає та розуміє музичне мистецтво;
- виявлення та заохочення музично обдарованих дітей з метою їх подальшої професійної орієнтації;
- спільну роботу консультантів, практикантів та учнів школи-студії щодо відродження та пропаганди національної музичної культури.

Слід зазначити, що окрім предметів, передбачених навчальними планами школи-студії, учні мають можливість опанувати різні види музичної творчості, обирати дисципліни з курсів теоретичного, диригентсько-хорового, вокального відділів, що суттєво розширює можливості профорієнтаційної роботи.

Таким чином, школа-студія виступає повноправною ланкою в системі навчальної, виховної, профорієнтаційної та творчої діяльності, що здійснюється Академією.

Бази виконавської практики. Структура виконавської практики представлена такими напрямками:

Режисерська виробнича практика. Передбачає роботу над постановкою оперної вистави зі всіма виконавськими формами: трупною солістів-вокалістів; хоровим та оркестровим колективом; балетною трупною; цехами зі сценічного забезпечення вистави; світловими групами. Домінуючою ланкою, яка створює всі необхідні, фахово-необхідні умови для практичного впровадження механізмів музичної режисури залишається Оперна студія НМАУ імені П.І.Чайковського, яка є вагомим і незамінним чинником консолідації режисерської практики в Україні. Враховуючи жанрові особливості музичного театру (синтетична сутність якого представлена хоровим, оркестровим, балетним, вокальним мистецтвом, пантомімою, технічним і світловим забезпеченням, цехами по виготовленню декорацій, реквізиту, взуттєвий та костюмерний цех), здобувачі кафедри оперної підготовки та музичної режисури у повній мірі опановують всіма техніками режисерської практики в координатах заявленого жанру.

Основними напрямками режисерської практики здобувачів є:

- участь у конкурсах та фестивалях;
- професійна діяльність;
- профорієнтаційна робота по залученню абітурієнтів для вступу в Академію;
- громадська діяльність: участь у творчих спілках, об'єднаннях; благодійна діяльність; допомога у роботі позашкільних установ творчого спрямування; консультативна діяльність; методична; співпраця зі ЗМІ з

метою популяризації та оптимізації навчального та творчого процесу в контексті фахової орієнтації.

Диригентська практика проваджується на базі студентських колективів Академії та колективів школи-студії:

- студентський симфонічний оркестр;
- студентський духовий оркестр;
- студентський оркестр народних інструментів;
- студентський хор;
- студентський камерний оркестр;
- Оперна студія;
- хор хлопчиків та юнаків школи-студії.

У якості бази диригентської практики використовуються також провідні хорові колективи та оркестри м. Києва.

Концертмейстерська практика проваджується на базі школи-студії НМАУ та у класах з фаху і ансамблю на вокальному та диригентському факультетах.

Лекторська практика забезпечує лекторське оформлення концертів у виконанні студентських колективів Академії, вистав Оперної студії Академії.

Практика з музичної критики передбачає публікації статей у періодичних виданнях України і зарубіжжя.

Архівна практика проваджується на базі бібліотеки Академії, кабінету історії української музики, а також мистецьких відділів бібліотек м. Києва.

Задля здійснення **фольклорної практики** в Академії функціонує декілька фольклорних колективів різноманітного складу, найвідомішим з яких є вокальний ансамбль «Древо». Здобувачі та викладачі регулярно здійснюють фольклорні експедиції по Україні.

Виступи здобувачів та асистентів-стажистів Академії складають вагомую частку концертного життя Києва і України загалом. У даному напрямі налагоджені тісні зв'язки співпраці з провідними музичними колективами України (хорами, оркестрами, ансамблями). Існує багаторічний досвід стажування здобувачів Академії у Національній опері України, Київському дитячому музичному театрі, театрі оперети та ін.

Бази виконавської практики та їх рівень:

1. Провідні концертні зали м. Києва та обласних центрів України:
 - Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка;
 - Київський національний академічний театр опери та балету імені Т.Г.Шевченка;
 - Київський національний академічний театр оперети;
 - Колонний зал імені М. Лисенка Національної філармонії України;
 - Будинок органної та камерної музики України;
 - Обласні філармонії України.
2. Будинки культури, просвіти та дозвілля міста, музеї міста:
 - Київський міський будинок учителя;

- Будинок вчених НАН України;
- Меморіальний будинок-музей М.В. Лисенка.

3. Музичні училища України.

4. Культурні центри та посольства зарубіжних країн.

5. Гастрольні та конкурсні поїздки за кордон.

6. Музичні школи та школи мистецтв м. Києва:

- Київська середня спеціальна музична школа імені М.В. Лисенка;
- Київська дитяча академія мистецтв;
- Дитяча школа мистецтв імені С. Турчака.

Головною концертною установою для вихованців Академії є її власні зали та Оперна студія. Щодня у приміщенні Академії представлено декілька концертних програм, різноманітних за виконавським складом та жанрами музичного мистецтва.

Центральним завданням підготовки фахівця є необхідність розвитку в кожного здобувача індивідуальних творчих здібностей, використання його самостійної творчості як стимулу виховання соціально значущих якостей особистості – активної життєвої позиції, цілеспрямованості, волі, розуміння та сприйняття прекрасного.

Обов'язки та відповідальність кафедри за проведення практики:

1. забезпечувати виконання навчального плану і робочих програм практик, запланованих на період практик;
2. проводити розподіл здобувачів за культурно-мистецькими (базами практики), керуючись укладеними угодами;
3. призначати досвідчених викладачів керівниками практики;
4. забезпечувати бази практики і практикантів робочими програмами практик;
5. перед початком практик проводити організаційно-виробничі збори практикантів і викладачів-керівників для роз'яснення мети, змісту і порядку проходження практик та складання звіту про її проходження;
6. назначати старшого в групі здобувачів даного курсу, якщо ті проходять практику в одній організації;
7. здійснювати суворий контроль за організацією та проведенням практик, дотриманням термінів і змісту з урахуванням найсучасніших вимог до підготовки спеціалістів даної кваліфікації;
8. підтримувати постійні контакти з керівниками практик від організації;
9. проводити виробничі наради (конференції) зі здобувачами та керівниками за підсумками проходження практик;
10. організувати роботу комісії для захисту звітів з практик.

Обов'язки керівника практики

Керівники практики організують процес проходження її здобувачами, а саме: надають необхідну документацію, проводять консультації, здійснюють контроль за проходженням практики та оформленням звітів.

Обов'язки:

1. оцінювання стану та відповідності баз практики основним вимогам, які пред'являє НМАУ до них, та визначенні рівня готовності їх для прийняття практикантів;
2. проведення разом із деканатом та зав. кафедри настановних зборів здобувачів, які відбуваються перед відправленням на практику;
3. забезпечення перед відправленням здобувачів на практику необхідними документами: угодою (договором), щоденником практики та робочою програмою відповідної практики;
4. складання графіка виконання програми практики;
5. забезпечення завданнями щодо збирання практикантами матеріалів для написання звіту про проходження практики;
6. проведення регулярних консультацій;
7. контроль за дотриманням термінів виконання завдань із практики;
8. перевіряти періодично, не менше двох разів на тиждень, написання звітів з практики;
9. розглядати звіти здобувачів з практики, надавати відгук і висновок з практики;
10. подавати пропозиції та зауваження з удосконалення практичної підготовки здобувачів;
11. інформувати деканати та кафедри з усіх питань організації й проведення практики.

Обов'язки практикантів:

1. до початку практики отримати (на випусковій кафедрі, деканаті) всі необхідні організаційно-методичні матеріали та консультацію щодо їх оформлення;
2. своєчасно прибути на місце практики й оформити всі документи;
3. дотримуватися трудової дисципліни, правил внутрішнього розпорядку, техніки безпеки і протипожежної безпеки;
4. проводити роботу на місці практики згідно з отриманими завданнями;
5. регулярно зустрічатися з керівником з метою обговорення етапів проходження практики;
6. виконувати поставлені завдання у повному обсязі відповідно до програми практики і рекомендацій керівника практики;
7. нести відповідальність за якість виконуваної роботи;
8. вчасно і на належному рівні скласти звіт про проходження практики;
9. захистити звіт з практики у визначений термін.

Форми і методи контролю проходження практик

Керівник практики в перший день уточнює календарний графік її проходження з конкретним здобувачем. У графіку вказують порядок і термін виконання окремих етапів з програми практики.

При цьому враховують конкретні умови роботи баз практики.

Календарний графік проходження практики відображений у щоденнику практики. Цей графік повинен відповідати календарному графіку навчання здобувачів.

Під час проходження практики здобувач повинен скласти звіт. За три дні до закінчення практики звіт і щоденник практики у повністю оформленому вигляді він повинен здати керівнику практики для перевірки і підпису.

Керівник практики в щоденнику дає характеристику-відгук роботи здобувача за період практики із зазначенням виконання програми практики, підписує щоденник та звіт.

Контролювання за проходженням практики здійснюють:

1. керівник практики;
2. завідувач випускової кафедри;
3. декан факультету.

Метою контролю є виявлення та усунення недоліків і надання допомоги здобувачам у виконанні програми практики.

Виконання програми практики перевіряють у порядку поточного і кінцевого контролю.

Поточний контроль здійснює керівник практики, який спостерігає за повсякденною роботою практиканта.

Підсумковий контроль здійснюють в останній день практики.

Підсумки проходження практики підводять у процесі складання здобувачем заліку. Здобувачі звітують перед комісією про виконання програми практики і подають звітну документацію.

За результатами проходження практики здобувачам виставляють диференційований залік, який враховує всі напрямки діяльності здобувача під час практики.

Основні критерії для оцінювання роботи здобувачів під час практики:

4. ступінь володіння практичними навиками;
5. трудова дисципліна;
6. якість виконання завдання;
7. зміст щоденника;
8. участь у науково-дослідній роботі;
9. якість оформлення звіту;
10. повнота підбору матеріалів, необхідних для виконання курсових робіт та проектів, а також дипломної роботи;
11. відгук керівника практики.

Після завершення практики здобувачі повинні подати керівнику практики:

1. Оформлене відповідно до вимог завдання.
2. Оформлений відповідно до вимог письмовий звіт з практики.
3. Індивідуальне завдання (реферати, презентації і т.п.).

Структура та вимоги до складання звіту

Кожен здобувач, перебуваючи на практиці, складає звіт, в якому повинна бути відображена виконана ним робота. Звіт про виконання програми практики здобувач готує систематично у процесі проходження практики згідно з календарним графіком.

Звіт про проходження практики характеризує самостійну роботу здобувача на базі практики.

Звіт з практики і щоденник практики є основними документами, які підтверджують проходження практики здобувачами. У звіті подають матеріали із виконання програми практики. Окремими частинами у звіті виділяють матеріали із виконання індивідуального завдання, техніки безпеки.

Основною частиною звіту з практики є щоденник проходження практики встановленої форми та змісту. У щоденнику має бути оформлений календарний план, індивідуальні завдання, відгук керівника практики від кафедри.

Щоденник здобувач веде кожного дня протягом всього періоду практики. Керівник практики перевіряє його не менше одного разу на тиждень. У щоденник записують всі види робіт, що виконує здобувач, і роблять записи, необхідні для складання звіту.

При складанні звіту здобувачі керуються програмою практики і повністю описують в ньому виконання доручень. Матеріалом для складання звіту є щоденник здобувача, нормативні матеріали та літературні.

Звіт складає кожен здобувач індивідуально, відповідно до програми практики. Звіт повинен охоплювати всі питання програми практики.

Вимоги до оформлення звіту

Звіт з практики здобувачів складають під час проходження практики, відповідно до календарного графіка. Оформлення його закінчують до моменту закінчення практики.

Мова звіту – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність логічна. Пряме переписування у роботі матеріалів із літературних джерел неприпустиме.

**ПРОРЕКТОР
З НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ**

В.О.БОНДАРЧУК